Naturförvaltningsenheten
Linda Svensson
Tel: 026-17 12 06
Linda.Svensson@x.lst.se

Se sändlista

BILDANDE AV VATTINGSMALARNAS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) och med de gränser som slutligen märks ut i fält som naturreservat.

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Beslut om detta naturreservat togs ursprungligen 1975, dnr: 11.121-2534-72. Detta beslut ersätter det tidigare reservatsbeslutet.

Naturreservatets namn ska vara Vattingsmalarnas naturreservat. Vid bildandet av naturreservatet 1975 fick naturreservatet namnet Gnarps Masugns naturreservat. I och med det nya reservatsbeslutet föreslås en namnändring till Vattingsmalarnas naturreservat. Namnändringen beror av att naturreservatet domineras av klapperstensfält, varav det största är Vattingsmalarna, medan Gnarps Masugn är benämningen på en fornlämning belägen utanför naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Vattingsmalarnas naturreservat
Objektnummer:	21-02-015
Kommun:	Nordanstig

Karta:	Ekonomisk karta 16H: 6H
Lägesbeskrivning:	Vid kusten norr om Sörfjärden i Gnarp. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6881682 Y: 1586494
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	Del av Gnarps Masugn 3:1, AB Iggesunds Bruk
Areal (från VIC Natur):	Total areal 228,3 ha Därav landareal 131,6 ha Produktiv skogsmark 66,2 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Syftena med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov av områden. Mer preciserat är syftet att bevara och vårda ett kustområde av stort geologiskt värde med ett av länets största klapperfält med vackert utbildade strandterrasser. Vidare är syftet att bevara områdets naturtyper och de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer, områdets fornlämningar och det rika sjöfågellivet.

Naturreservatet omfattar natur som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 som upprättas med ledning av direktiv från EU. Natura 2000 habitaten ska ha gynnsam bevarandestatus.

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet, och besökare ska kunna se och uppleva områdets livsmiljöer och arter.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Större delen av området lämnas för fri utveckling.
- Områdets naturvärden och värde för rekreation och friluftsliv bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Naturreservatet bibehålls tillgängligt för friluftslivet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Vattingsmalarna är naturreservat sedan 1975. Naturreservatet omfattar en ca 4 km lång exponerad, tämligen orörd kuststäcka norr om Sörfjärden i Gnarp. Naturreservatet är geovetenskapligt intressant genom sina landformer, som klapperfält, strandterrasser och stormstrandlinjer. Berggrunden består i huvudsak av granit och täcks av lösa avlagringar så som svallsediment (grus, sten, block) och morän. Skogen består i huvudsak av tallskog med varierat inslag av gran. Huvuddelen av skogen är mellan 70-120 år. Vid klapperfälten dominerar hedmarkstallskog med inslag av gran. Stenarna är mossbevuxna och på sina ställen breder krypgranar ut sig. Växtligheten vid klapperstensfälten är till största delen mager och består av ljung, blåbärs-, lingon-, mjölon- och odonris.

I de mer fuktiga partierna, vid vattendrag och myrmarker, växer bland annat björk, sälg, rönn, klibb- och gråal. I fältskiktet har bland annat orkidéerna nattviol och Jungfru Marie nycklar hittats. I den södra delen av reservatet finns grunda havsvikar, tjärnar och laguner isolerade av landhöjningen. Här finns näckros, svärdslilja och olika arter av både flick- och trollsländor har påträffats. Längs stränderna växer det bland annat strandråg, vänderot, strätta, kärleksört och fackelblomster.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Området domineras av ett klapperfält som är det största i Nordanstigs kommun och ett av de största i länet. I klapperfältet finns vackert utbildade strandterrasser och stormstrandlinjer som är relativt opåverkade av mänsklig aktivitet. Dessa former har bildats genom att det ursprungliga jordtäcket, moränen, har omlagrats på grund av vågpåverkan i och med landhöjningen.

Det finns rikligt med lavar i reservatet och i vissa områden är träden draperade med hänglavar. Många av de gamla träden bär spår av födosökande hackspettar och i vissa finns bohål. Förekomsten av död ved är måttlig till riklig och det finns gott om insektsgnag på både stående och liggande ved.

Vattingsmalarnas naturreservat hyser ett rikt fågelliv. Nattskärra har påträffats i området och ute vid kusten ses sjöfåglar och vadare som svärta, roskarl och mindre strandpipare.

Naturreservatet Vattingsmalarna är av riksintresse för naturvård. Reservatet omfattar även natur som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 som upprättas med ledning av direktiv från EU.

Naturreservatet Vattingsmalarna är också av riksintresse för kulturmiljövård. I området finns ett stort antal gravrösen/gravhögar från bronsåldern och gamla fångstanläggningar. På udden Hartskär, i den södra delen av reservatet, ligger rester från en gammal hamnplats som tillhört Myrtorpet. Ruinerna från Myrtorpet, som är en sentida bebyggelselämning, ligger ca 200 meter centralt västerut utanför reservatet.

Reservatet nyttjas väl av det rörliga friluftslivet både för natur- och kulturupplevelser. Området är relativt lättlillgängligt från både sjö- och landsidan. I området finns det markerade stigar och rastplatser med vindskydd, bord och bänkar. Vissa rastplatser har iordningställda eldplatser.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Vattingsmalarna (Gnarps Masugn) är ett objekt i Länets Naturvårdsprogram från 1997 och beskrivs som ett värdefullt kustområde med en ca 4 km exponerad och tämligen orörd kuststräcka med ett av länets största klapperfält.

Naturreservatet Vattingsmalarna är en del av det stora område vid Nordanstigskusten som är av riksintresse för naturvården. Reservatet innehåller ett stort antal gravrösen och är av riksintresse för kulturmiljövården.

Naturreservatet är Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet (SE0630172 Gnarps Masugn).

Enligt kommunens översiktsplan ingår naturreservatet i ett område för natur- och kulturvård. Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med naturreservatet och den uppföljning som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling

av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenföretag, som t ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

7. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

8. anordna idrottstävling eller motortävling,

9. bedriva jakt efter sjöfågel, inom markerat område, som anges i bilaga 5 till detta beslut,

10. bedriva militär övningsverksamhet,

11. bedriva mineralutvinning.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatet.

2. Uppsättning av informationstavlor.

3. Anläggning och underhåll av anläggningar enligt fastställd skötselplan.

4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

5. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motortrafik. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Älgdragare eller liknande får dock inte användas på klapperstensfälten,

2. ta ved, tälta,

3. elda. Undantag gäller för eldning på iordningställda eldplatser,

4. skada, plocka eller samla in växter, djur (inklusive insekter), svampar och lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet. Undantaget är den jakt som får bedrivas i naturreservatet,

6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, eller göra annan åverkan på levande eller döda träd och växter,

7. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur. Undantag gäller för hund vid den jakt som får bedrivas i naturreservatet,

8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

9. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,

10. rida eller cykla,

11. på ett störande sätt använda ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,

12. framföra vattenskoter. (Definition på vattenskoter återfinns i svensk författningssamling SFS 1993:1053)

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel.

2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

3. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Andra föreskrifter som gäller för området

Naturreservatet ingår i Natura 2000-området Gnarps Masugn (SE0630172). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd enligt 7 kap 28a-29 §§ Miljöbalken. För Natura 2000-området finns en upprättad bevarandeplan med Länsstyrelsens diarienummer 511-9199-06, 00-001-064.

Ärendets handläggning

Beslut om att bilda naturreservatet togs ursprungligen 1975, i avsikt att skydda och vårda ett kustområde med stort geologiskt och biologiskt värde. Naturreservatet fick då namnet Gnarps Masugns naturreservat. Dåvarande förvaltare Iggesunds Bruk AB fann att några av reservatsbestämmelserna ej var ändamålsenliga och 1985 ändrades vissa föreskrifter för Gnarps Masugns naturreservat. I mars 1991 fastställdes en skötselplan för Gnarps Masugns naturreservat. Länsstyrelsen gjorde en översyn av befintliga naturreservat år 2005. Då beslutades att revidera beslut och skötselplan för Gnarps Masugns naturreservat. Vid revideringen ströks en föreskrift om tillträdesförbud på Sörhällan under tiden 15/4 – 31/7 från det gamla beslutet.

Länsstyrelsen remitterade ett förslag till beslut 2006-11-02. Två remissinstanser svarade med nedanstående remissynpunkter:

Naturskyddsföreningen i Nordanstig tillstyrkte förslaget till nytt beslut och skötselplan och ansåg att ett namnbyte på naturreservatet borde övervägas. De föreslog ”Vattingsmalarna” eller ”Vattingens naturreservat” som nytt namn då detta är en gängse lokal benämning på det stora klapperfält som dominerar området. Ett namnbyte skulle även minska risken för sammanblandning med Gnarpskatens naturreservat, som även det är förknippat med Sörfjärden och Gnarps Masugn. Länsstyrelsen ansåg att det är ett väl motiverat förslag och föreslog en namnändring till Vattingsmalarnas naturreservat. I yttrandet uppgav Naturskyddsföreningen även ett antal artobservationer från området som lagts till i beslutet och skötselplanen.

Naturskyddsföreningen hade även synpunkten att det inte fanns något behov av tillträdesförbudet på Sörhällan eftersom ”de flesta häckfåglar som tärna, mås och trut etc. inte längre häckar på dessa skär. Det kan vara något simandpar och svanar som häckar sporadiskt, men de övriga har flyttat sin häckning till öarna längre ut, som Gran, Vitörarna etc. Norr och Sörskäret är idag lätta att nå för räv mink och andra predatorer och är inte längre några fågelskär.” Under 2007 genomförde Länsstyrelsen en kustfågelinventering. I denna inventering bekräftades misstankarna om att det i dagsläget endast finns små fågelskyddsvärden på platsen.

Skogsstyrelsen tillstyrker förslaget enligt remissen den 2 november 2006.

Eftersom Länsstyrelsen ville ändra två föreskrifter samt lägga till en efter remissen den 2 november 2006 så återremitterades förslag till beslut den 10 december 2007.

De förändringar i föreskrifterna som fördes in var i föreskrift C. 1 där undantaget ”för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Älgdragare eller liknande får dock inte användas på klapperstensfälten," lades till. Föreskriften C 4 har förändrades genom tillägget att det inte är tillåtet att plocka fridlysta och rödlistade arter för eget behov. Föreskrift C 13 om att framföra vattenskoter. (Definition på vattenskoter återfinns i svensk författningssamling SFS 1993:1053), lades till.

Två remissinstanser svarade på den nya remissen som gick ut den 10 december 2007. SGU svarar att de tillstyrker namnändringen av naturreservatet och Nordanstigs kommun har inget att erinra om förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällen och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter naturreservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Förbudet mot att avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras på de berörda fastigheterna. Överenskommelse om ersättning har därför träffats i samband med tidigare beslut med berörda sakägare.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 7 om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit t.f. enhetschef Christer Örn, jurist Kristina Collin, biolog Carola Orrmalm och biolog Linda Svensson, den sistnämnda föredragande.

Barbro Holmberg

Linda Svensson

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
5. Karta över område där sjöfågeljakt är förbjudet
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle
Besöksadress Borgmästarplan
Telefon 026-17 10 00
Fax 026-17 13 16
Webbadress www.x.lst.se
E-post lansstyrelsen@x.lst.se

Naturförvaltningsenheten
Linda Svensson
Tel: 026-17 12 06
Linda.Svensson@x.lst.se

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR VATTINGSMALARNAS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDEL

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Vattingsmalarnas naturreservat
Objektnummer	21-02-015
Län	Gävleborg
Kommun	Nordanstig
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 228,3 ha Därav landareal 131,6 ha Produktiv skogsmark 66,2 ha
Naturtyper enligt Natura 2000: Anmälda naturtyper, dessa kan komma att ändras i samband med basinventering.	Laguner 1150 Perenn vegetation på sten och grusvallar 1220 Skär och små öar i Östersjön 1620 Västlig taiga 9010 Skogbevuxen myr 91D0
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 47 ha Granskog 1,5 ha Barrblandskog 12,8 ha Barrsumpskog 1,4 ha Lövblandad barrskog 3,1 ha Triviallövskog 0,4 ha Våtmark 0,4 ha Impediment 21,2 ha Substratmark 34,3 ha Övrig öppen mark 9,3 ha Sötvatten 2,1 ha

	Hav 94,8 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag	 Klappersten, hällmark, skog, berg, våtmarker, laguner
Naturtyper Strukturer	Alla (se ovan) Död ved, gamla grova tallar
Arter	Nordlåsbräken (*Botrychium boreale*) **VU** Nattskärra (*Caprimulgus europaeus*) **VU** Roskarl (*Arenaria interpres*) **VU** Silltrut (*Larus fuscus*) **VU** Svärta (*Melanitta fusca*) **NT** Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*) Jungfru Marie Nycklar (*Dactylorhiza maculata*) fridlyst
Friluftsliv	Vandring, upplevelse av natur- och kulturmiljöer

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning
Att Vattingsmalarna sedan länge har nyttjats av kustbefolkningen vittnar bland annat de många fornlämningarna om. Delar av naturreservatet är påverkat av skogsbruk.

1.3 Områdets bevarandevärden
1.3.1 Biologiska bevarandevärden
Naturreservatet består huvudsakligen av tallskog med varierat inslag av gran. Huvuddelen av skogen är mellan 70-120 år. Det finns rikligt med lavar i naturreservatet och i vissa områden är träden draperade med hänglavar. Många av de gamla träden bär spår av födosökande hackspettar och i vissa finns bohål. Förekomsten av död ved är måttlig till riklig och det finns gott om insektsgnag på både stående och liggande ved.

Längs stränderna växer det bl a strandråg, vänderot, strätta, kärleksört och fackelblomster. I buskskiktet växer bl a rönn och klibbal. I de mer fuktiga partierna, vid vattendrag och myrmarker, växer bland annat björk, sälg, rönn och klibb- och gråal. I fältskiktet har orkidéerna nattviol och Jungfru Marie nycklar hittats samt övriga växter som t ex tranbär, hönsbär, skogstjärna, ängskovall och revlummer.

I den södra delen av reservatet finns grunda havsvikar, tjärnar och laguner isolerade av landhöjningar. Här växer näckros, svärdslilja och olika arter av både flick- och trollsländor har påträffats.
I området dominerar hedmarkstallskog med inslag av gran. Växtligheten i området är till största delen mager och består av ljung, blåbärs-, lingon-, mjölon- och odonris. Även den kalkgynnade nordlåsbräken har hittats i naturreservatet. Vattingsmalarnas naturreservat hyser ett rikt fågelliv. Nattskärra har påträffats i området och sjöfåglar och vadare som silltrut**,** **s**värta, roskarl och mindre strandpipare ses ute vid kusten.

Naturreservatet Vattingsmalarna är av riksintresse för naturvård. Naturreservatet omfattar även natur som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 som upprättats med ledning av direktiv från EU. Området är utpekat enligt art- och habitatdirektivet med koden: SE0630172. Det är viktigt att känna till att det finns en särskild bevarandeplan för detta Natura 2000-område.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Naturreservatet Vattingsmalarna är av riksintresse för kulturmiljövård. I området finns ett stort antal gravrösen/gravhögar från bronsåldern och gamla fångstanläggningar. På udden Hartskär, i den södra delen av reservatet, ligger rester från en gammal hamnplats som tillhört Myrtorpet. Ruinerna av Myrtorpet, som är en sentida bebyggelselämning, ligger ca 200 m centralt västerut utanför reservatet. Förutom husgrunden finns här även en så gott som intakt jordkällare och resterna av en förfallen knuttimrad lada. Längre söderut, in mot Stenudden, finns ytterligare en gammal hamnplats. Även utanför reservatet, i den närliggande omgivningen, ligger det fornlämningar som gravrösen, bebyggelselämningar och fångstanläggningar.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatet är ett geovetenskapligt intressant område genom sina landformer, som vida klapperstensfält, präglade av landhöjningen. Berggrunden består i huvudsak av granit och täcks av lösa avlagringar såsom svallsediment (grus, sten, block) och morän.

Området domineras av ett stort klapperstensområde som är det största i Nordanstigs kommun och ett av de största i länet. Klapperstensfältet sträcker sig från den norra gränsen ända till Stor-Hartskär och når på vissa ställen närmare 500 meter in över land. Klapperfältens högsta delar ligger ca 20 m över havet.

I klapperstensfälten finns vackert utbildade strandterasser och stormstrandlinjer som är relativt opåverkade av mänsklig aktivitet. Dessa former har bildats genom att det ursprungliga jordtäcket, moränen, har omlagrats på grund av vågpåverkan i och med landhöjning.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av stort intresse för friluftslivet. Naturreservatet nyttjas väl av det rörliga friluftslivet både för natur- och kulturupplevelser. Området är relativt lättillgängligt från både sjö- och landsidan. Gångavståndet via stig från Sörfjärden är ca 800 m och i norr angränsar reservatet det forna fiskeläget Vattingen som var bebott fram till mitten av 1930-talet. Det enda som finns bevarat av denna bebyggelse är två jordkällare och ett flertal husgrunder, idag är området delvis bebyggt med fritidshus. I området finns det markerade stigar (orange ca 3,5 km, gul ca 1 km). Det finns rastplatser med vindskydd, bord och bänkar. Vid vissa rastplatser finns iordningställda eldplatser.

1.5 Källförteckning

Berggrunds och jordartsdatabaser, SGU.
Bevarandeplan för Gnarps masugn SE0630172, Länsstyrelsen Gävleborgs län diarienummer 511-9199-06, 00-001-064
Fornminnesinformationssystemet, Riksantikvarieämbetet
Gärdenfors U. (red.) 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU.
http://www.artportalen.se/birds/. 2005-10-10 och 2008-03-14.
Kustfågelinventing 2007. Länsstyrelsen Gävleborgs län.
Naturreservat och naturvårdsbestämmelser, Länsstyrelsen Gävleborgs län, naturvårdsenheten 1982.
Värdefull natur i Gävleborg – Naturvårdsprogram. Rapport 1997:12. Länsstyrelsen Gävleborg

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 5 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

1: Skog och övrig mark med i huvudsak fri utveckling (naturskog, klapperstensfält, myrmark, laguner och tjärnar).
2. Stränder, skär och små öar.
3: Vattenområde (hav) med fri utveckling.

4: Forn- och kulturlämningar
5: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Skog och övrig mark med i huvudsak fri utveckling (naturskog, klapperstensfält, myrmark, laguner och tjärnar). Ca 93 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen naturskogsartad tall/granskog är minst 48 ha.
- Geologiska formationer så som klapperstensfält och hällar ska bevaras.
- Skogen utvecklas mot gammal, naturskogsliknande barrskog.
- Minst 6 arter typiska för naturskogsliknande barrskog ska förekomma i skötselområdet, t ex mindre hackspett, spillkråka, tretåig hackspett, större korsnäbb, nötkråka, linnea, mattlummer och grönpyrola.
- Död ved förekommer med minst 10m^3/ha och ska finnas i alla olika succesionsstadier.
- Hydrologin (inklusive vattenutbytet med havet) förändras inte annat än som följd av den naturliga landhöjningen

Skötselåtgärder

I huvudsak fri utveckling. I framtiden kan det bli aktuellt med vissa skötselåtgärder som t ex naturvårdsbränning i talldominerade områden som syftar till att bevarandemålen uppfylls.

Skötselplanens skötselområde 2: Stränder, skär och små öar, ca 40 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Geologiska formationer så som klapperstensfält och hällar ska bevaras.
- Stränderna är rena från skräp och dylikt.
- Minst 6 arter typiska för stränder, skär och små öar ska förekomma i skötselområdet, t ex strandråg, havtorn, mjölon, saltarv, strandkvanne, roskarl och silvertärna.
- I vikar med sand där det finns vresros, tillåts inte vresrosen att breda ut sig.
- Friluftslivet påverkar ej mark och vegetation negativt.
- Områdets areal ska inte ändras annat än till följd av naturlig landhöjning.

Skötselåtgärder:

Strandrensning av skräp och dylikt ska utföras vid behov. Om bestånden av vresros i vikar med sand ökar i omfång ska den röjas bort och avfallet forslas ut ur reservatet.

Skötselplanens skötselområde 3: Vattenområde (hav) med fri utveckling, ca 95 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Områdets areal ska inte ändras annat än till följd av naturlig landhöjning.

Skötselåtgärder:
Fri utveckling. Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området.

Skötselplanens skötselområde 4: Forn- och kulturlämningar

Bevarandemål:

- Informationsskyltar ska vara i gott skick och synas tydligt.
- Fornlämningarna ska vara fria från uppväxande vegetation (sly, buskar och träd).

Skötselåtgärder:
Röjning av vegetation vid skyltar och fornlämningar vid behov. Byt ut och förnya skyltarna vid behov.

Skötselplanens skötselområde 5: Information och friluftsliv

Bevarandemål:

- Reservatet ska vara väl utmärkt med vägskyltar
- En väl underhållen parkeringsplats ska finnas i anslutning till reservatet.
- Tre väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet ska finnas.
- En samlingsskylt om naturreservaten i norra Hälsingekusten ska finnas i Sörfjärden och fler kan sättas upp i t ex Norrfjärden, Mellanfjärden och Hårte.
- Två väl underhållna stigar ska finnas (orange ca 3,5 km, gul ca 1 km).
- Tre väl underhållna rastplatser ska finnas.
- Ett väl underhållet vindskydd ska finnas.
- Ved ska finnas tillgängligt vid två av rastplatserna
- Rastplatserna ska vara attraktiva för friluftslivet. I dagsläget ska friluftsliv i oexploaterad miljö främjas och inga ytterligare rastplatser, anläggningar, eller liknande anordningar, ska iordningställas. Om däremot besökstrycket ökar i framtiden och behov av ytterligare rastplatser eller dylikt uppkommer kan detta omprioriteras

Skötselåtgärder:

Vägskylt från väg 790 bör sättas upp och hållas i gott skick.
Informationsskylt och hänvisningsskylt i Sörfjärden underhålls vid behov .
P-platsen ska röjas och underhållas vid behov.
De befintliga stigarna röjs och markeras kontinuerligt.
Informationsskyltarna restaureras och byts ut efter behov.
Vindskydd, bord, bänkar och eldplatser underhålls vid behov.
Ved tillförs kontinuerligt till de två iordningställda eldplatserna.
Vid behov kan eventuell siktröjning vid rastplats behöva utföras.
Eldplatser som finns utöver de ovanstående två ska tas bort och materialet ska forslas bort.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Gränsmarkering
- Vägvisning
- Informationstavlor
- Parkeringsplats
- Stigar
- Rastplatser

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 6:e år för:

- Forn och kulturlämningar
- Utbredning av vresros
- Rensning av skräp längs stränder
- Strandslitage, friluftslivets påverkan på mark och vegetation

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Typiska arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 24:e år för:

- Utbredning av naturtyper
- Död ved

Parametrar och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritering	Finansiering
Gränsmarkeringar	Vid behov	Reservatets gränser	1	Skötselanslaget
Vägvisare	Initialt och vid behov	Norra infarten, från väg 790	1	Skötselanslaget
Informationstavlor	Vid behov	Tre vid reservatsgränsen samt en på stor informationstavla i Sörfjärden	1	Skötselanslaget
Parkeringsplats	Vid behov	Norra entrén	1	Skötselanslaget
Stigar	Vid behov	Två stigar	2	Skötselanslaget
Tre rastplatser med totalt ett vindskydd, två eldplatser samt utläggning av ved vid eldplatserna	Initialt och vid behov	Inre och yttre Själkarlsviken samt mellan Rödviken och Stor-Hartskär.	2	Skötselanslaget
Strandrensning av skräp	Vid behov	Skötselområde 2	2	Skötselanslaget
Röjning av vresros	Vid behov	Skötselområde 2	2	Skötselanslaget
Uppföljning av forn- och kulturlämningar	Vart 6:e år	Skötselområde 4	2	Skötselanslaget
Uppföljning av vresros	Vart 6:e år	Skötselområde 2	2	Skötselanslaget
Uppföljning av slitage på stränder	Vart 6:e år	Skötselområde 2	2	Skötselanslaget
Uppföljning av typiska arter	Vart 12:e år	Skötselområde 1, 2	2	Skötselanslaget
Uppföljning av död ved	Vart 24:e år	Skötselområde 1	2	Skötselanslaget
Uppföljning av naturtyper	Vart 24:e år	Skötselområde 1,2,3	2	Skötselanslaget

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, det är lämpligt att revidera den om 10 år.

Vattingsmalarnas naturreservat

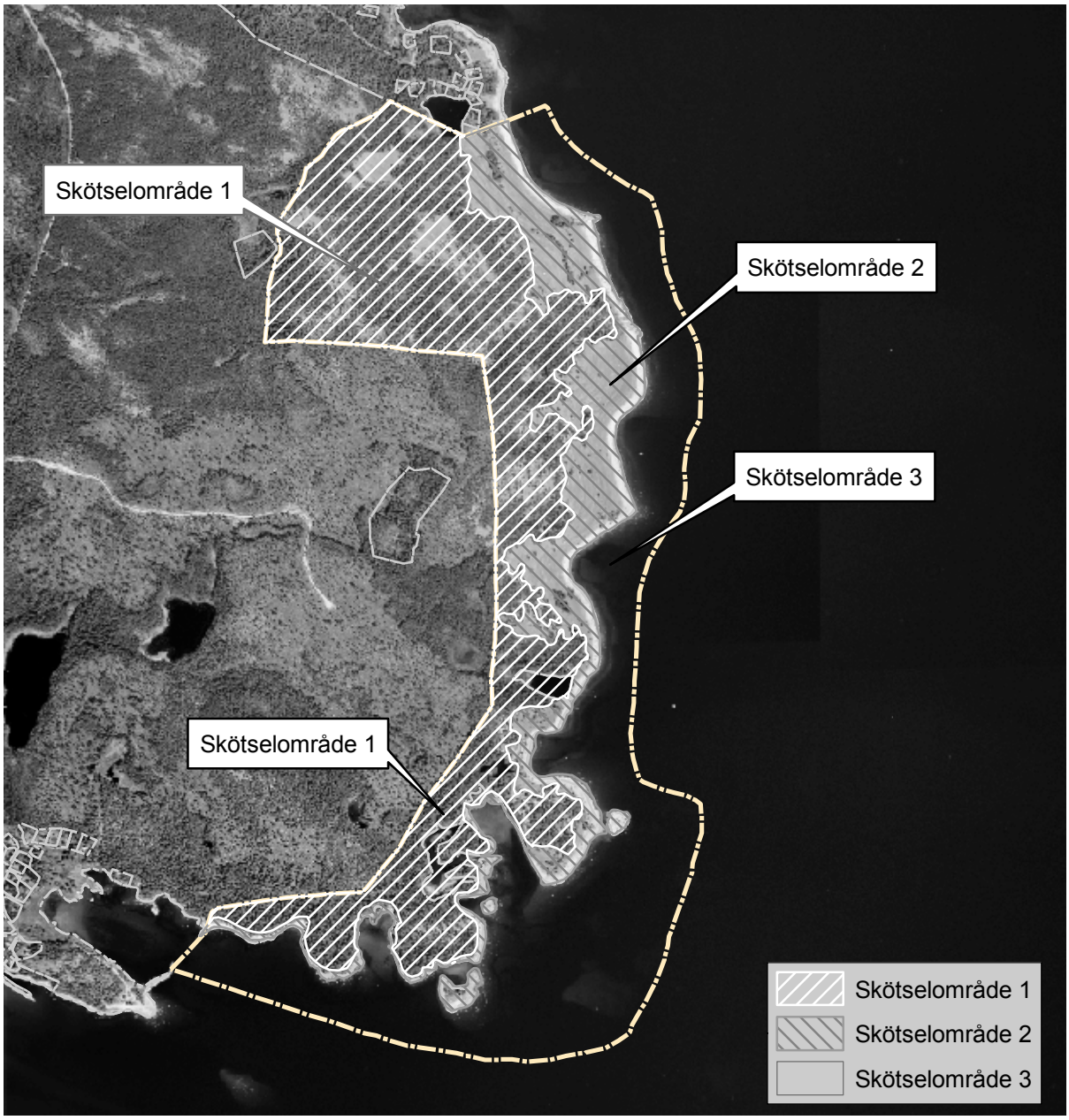

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Karta tillhörande skötselplan för
Vattingsmalarnas naturreservat

Centrumkoordinater X: 6881682 Y:1586494

N

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

Vattingsmalarnas naturreservat

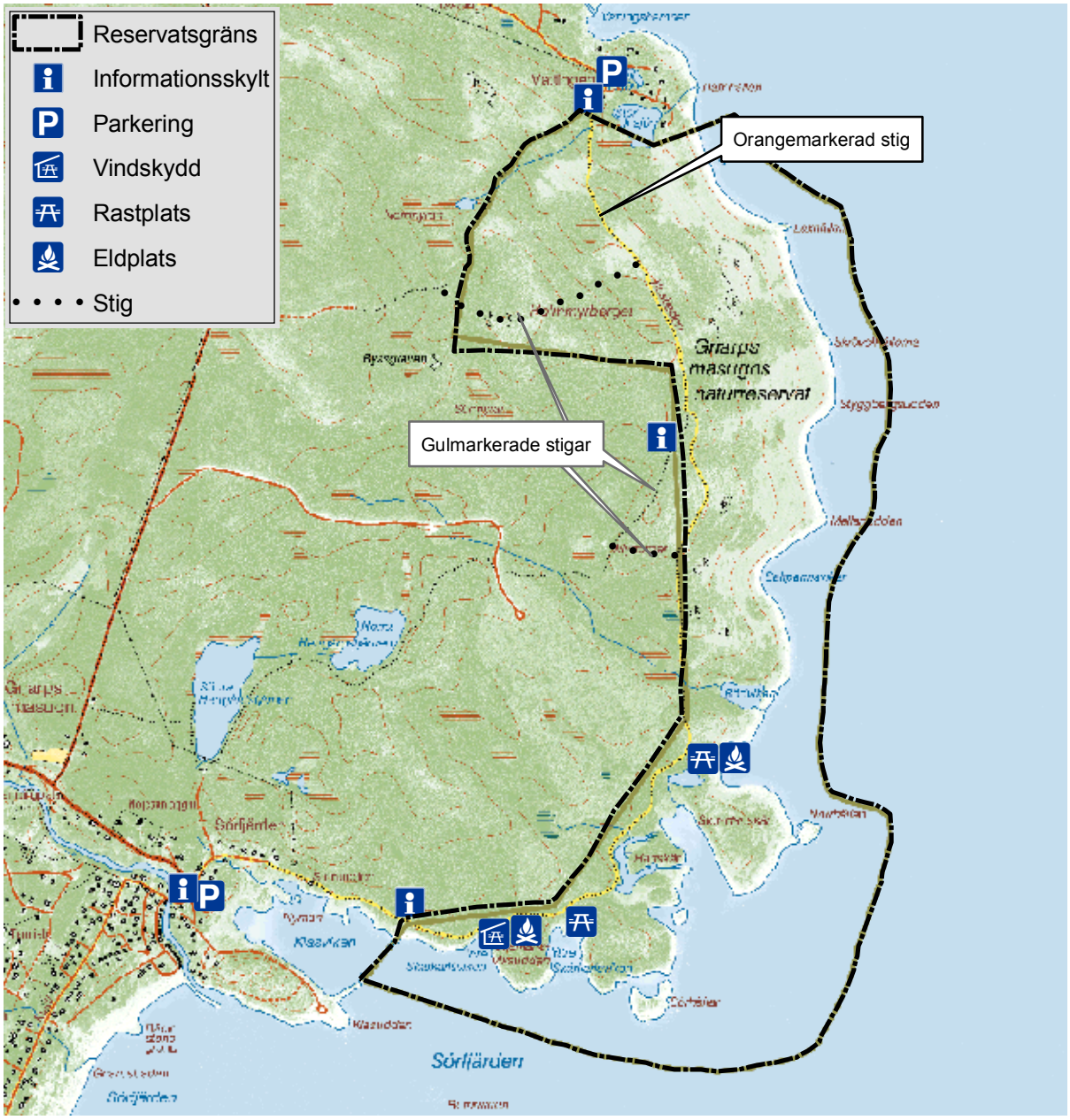

Bakgrundskarta: Terrängkartan

Skala 1:20 000

Karta tillhörande skötselplan för Vattingsmalarnas naturreservat

Centrumkoordinater X: 6881682 Y: 1586494

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

N

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Vattingsmalarnas naturreservat

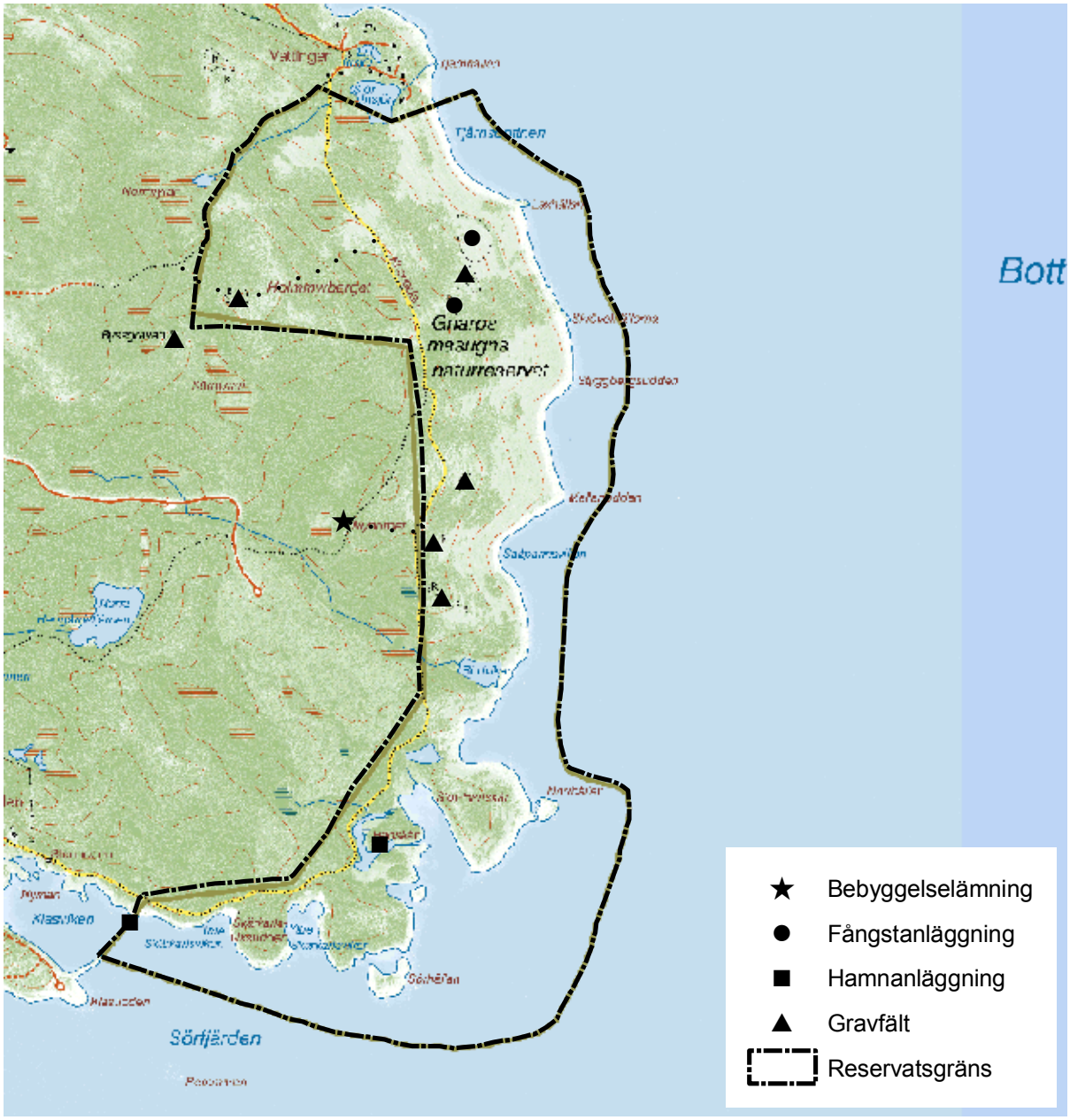

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Karta tillhörande skötselplan för
Vattingsmalarnas naturreservat

Centrumkoordinater X: 6881682 Y: 1586494

N

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2008-04-08

511-11427-06
32-204

Vattingsmalarnas naturreservat
Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

Karta tillhörande beslut

Centrumkoordinater X: 6881682 Y: 1586494

N

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2008-04-08

511-11427-06
32-204

Vattingsmalarnas naturreservat

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Beslutskarta för Vattingsmalarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6881682 Y: 1586494

Gräns för naturreservatet

N

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN

GÄVLEBORG

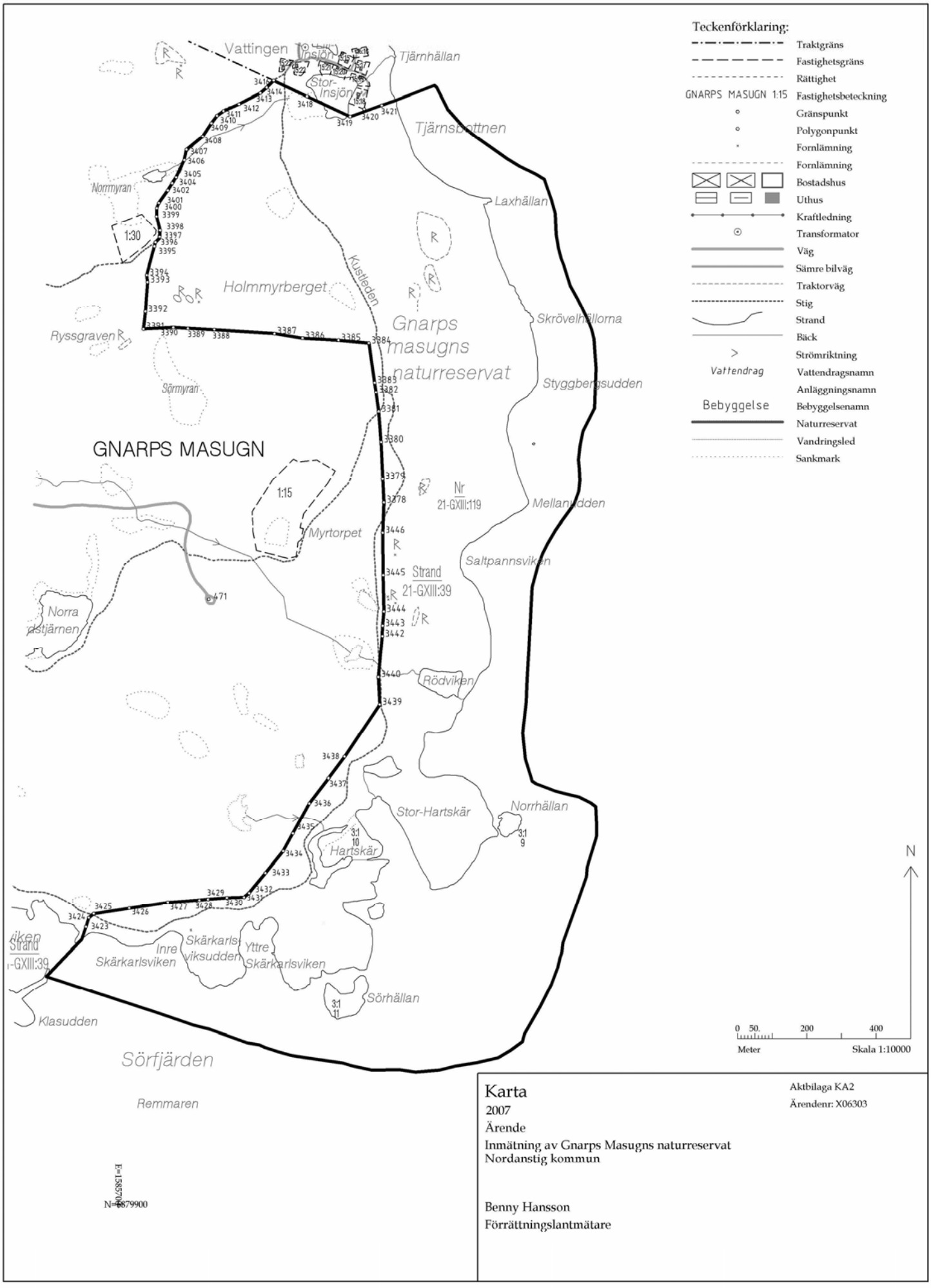

Karta

2007

Ärende

Inmätning av Gnarps Masugns naturreservat
Nordanstig kommun

Benny Hansson
Förrättningslantmätare

Aktbilaga KA2
Ärendenr: X06303

Inmätning av Vattingsmalarnas NR

Nordanstigs kommun

Koordinatförteckning (RT 90 2.5 GON V 0:-15)
Inre noggrannhet: 25-500mm. Yttre noggrannhet: 25:500mm.
Registerkarta: 16767.

	Punkt nr	X	Y	Z	Markering
21NOR GRÄ	3378	6881935.30	1586465.32	-	tp
	3379	6882004.07	1586461.70	-	om
	3380	6882111.36	1586457.37	-	tp
	3381	6882199.16	1586450.28	-	om
	3382	6882255.43	1586442.51	-	om
	3383	6882283.64	1586438.51	-	om
	3384	6882396.82	1586421.88	-	tp
	3385	6882404.92	1586334.25	-	om
	3386	6882411.03	1586230.25	-	om
	3387	6882424.18	1586149.18	-	om
	3388	6882435.74	1585975.85	-	om
	3389	6882439.45	1585899.11	-	tp
	3390	6882441.80	1585857.38	-	om
	3391	6882437.80	1585771.00	-	tp
	3392	6882488.01	1585776.64	-	tp
	3393	6882573.77	1585783.00	-	om
	3394	6882594.49	1585780.49	-	om
	3395	6882676.79	1585802.69	-	tp
	3396	6882688.86	1585805.78	-	tp
	3397	6882704.55	1585817.83	-	tp
	3398	6882723.78	1585819.28	-	om
	3399	6882764.44	1585809.04	-	om
	3400	6882788.84	1585809.38	-	tp
	3401	6882803.77	1585815.50	-	om
	3402	6882840.67	1585841.43	-	tp
	3404	6882861.39	1585854.11	-	tp
	3405	6882877.31	1585865.50	-	om
	3406	6882928.01	1585889.00	-	tp
	3407	6882958.22	1585894.90	-	tp
	3408	6882996.68	1585942.16	-	tp
	3409	6883035.59	1585967.50	-	om
	3410	6883057.30	1585983.54	-	om
	3411	6883070.88	1586002.16	-	om
	3412	6883090.67	1586047.11	-	om
	3413	6883122.76	1586108.76	-	om
	3414	6883138.36	1586126.71	-	om
	3415	6883161.53	1586140.97	-	rn
	3416	6883158.74	1586147.07	-	tp
	3418	6883112.80	1586243.61	-	tp
	3419	6883054.34	1586367.71	-	tp
	3420	6883076.50	1586408.27	-	rm
	3421	6883087.04	1586459.03	-	om
	3423	6880704.72	1585604.80	-	tp
	3424	6880731.20	1585613.18	-	om
	3425	6880743.12	1585627.35	-	om
	3426	6880759.03	1585730.11	-	om

	3427	6880776.02	1585841.47	-	om
	3428	6880782.25	1585932.30	-	om
	3429	6880784.91	1585957.53	-	tp
	3430	6880789.27	1586011.83	-	tp
	3431	6880790.82	1586061.54	-	tp
	3432	6880803.51	1586076.19	-	tp
	3433	6880861.42	1586123.18	-	om
	3434	6880924.70	1586174.34	-	om
	3435	6880976.23	1586202.45	-	om
	3436	6881063.03	1586249.85	-	om
	3437	6881135.61	1586305.46	-	om
	3438	6881197.76	1586351.66	-	om
	3439	6881349.47	1586453.23	-	tp
	3440	6881428.38	1586449.33	-	om
	3442	6881547.34	1586460.77	-	tp
	3443	6881577.97	1586461.48	-	tp
	3444	6881619.21	1586465.10	-	om
	3445	6881723.75	1586463.20	-	om
	3446	6881848.45	1586461.86	-	om
21NOR POL	471	6881653.95	1585959.69	-	rm

Förklaringar till markeringar

om	= Omarkerad gränspunkt
rm	= rör i mark
rn	= råsten
tp	= träpåle

I tjänsten

Benny Hansson
Lantmäteriingenjör

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2008-04-08

511-11427-06
32-204

Vattingsmalarnas naturreservat

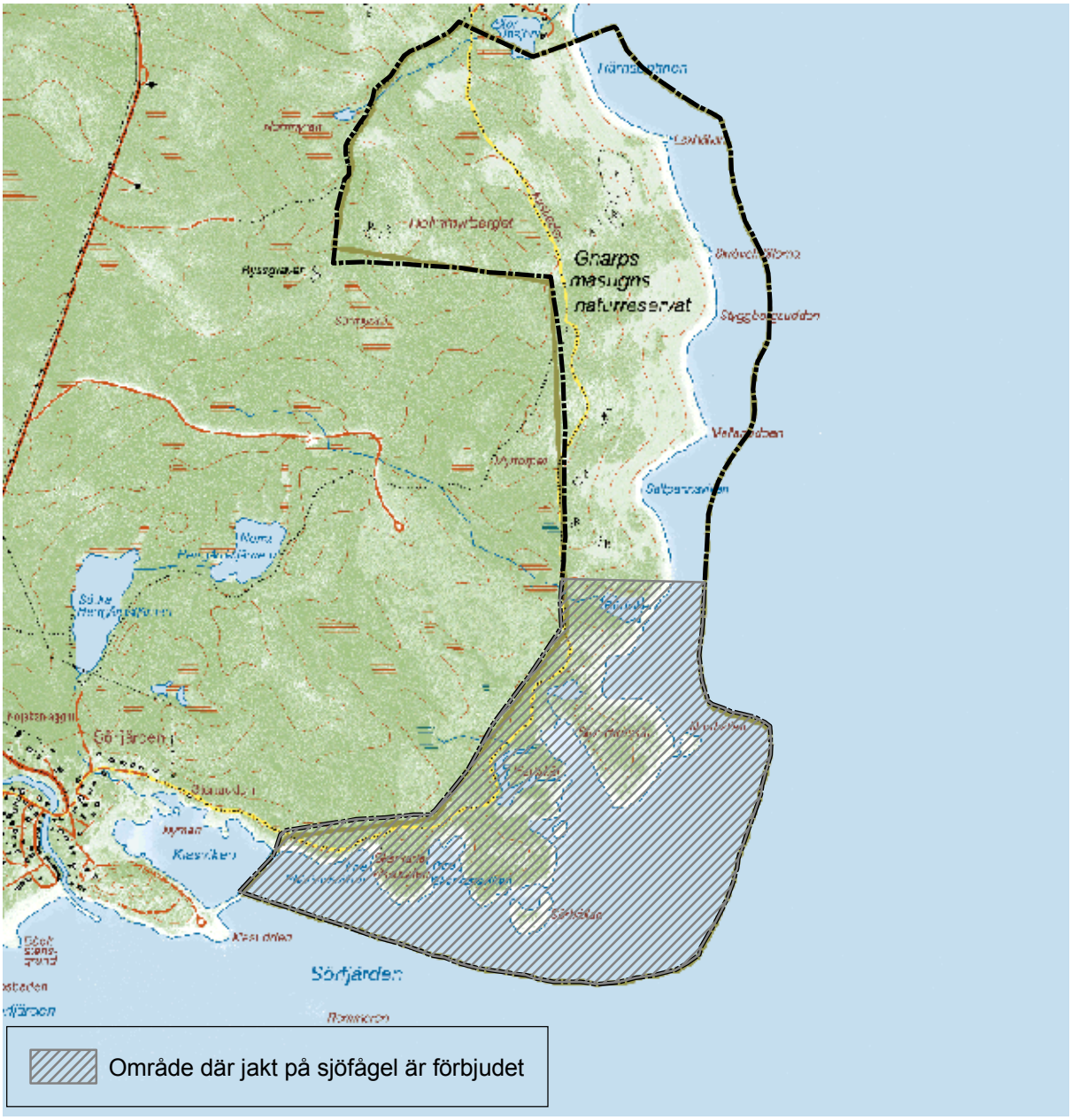

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Vattingsmalarnas naturreservat

N

Centrumkoordinater X: 6881682 Y: 1586494

Gräns för naturreservatet

© Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	lansstyrelsen@x.lst.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).